

A Győri Ítéltábla dr.... pártfogó ügyvéd által képviselt **felperesnek** dr. ...jogi előadó által képviselt **alperes** ellen kártérítés megfizetése iránt folyamatba tett perében Győrött, 2017.október 25.napján P.21.004/2015/81.szám alatt hozott ítélet ellen a felperes részéről 83.sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A 2.500.000 (kettőmillió-ötszázezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Dr. ... pártfogó ügyvéd másodfokú eljárásban felmerült díját a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A ... rendőr-százados által rögzített 2011.október 18. napján kelt büntető feljelentés alapján a ...i Rendőrkapitányság, majd az alperes nyomozást folytatott le a felperessel szemben erőszakos közöszlenség büntetett kísérletének gyanúja miatt.

A nyomozás során a nyomozó hatóság a sértett vizsgálatára igazságügyi pszichológus szakértőt, a felperes vizsgálatára igazságügyi pszichiáter szakértőt rendelt ki, és szakértő vizsgálta meg a sértett lefoglalt ruhadarabjait és a felperes DNS mintáját is. A felperestől lefoglaltak számítástechnikai eszközöket is, amelyeket 2012. augusztus 26-án az alperes informatikusa áttekintett, és megállapította, hogy azokon nem található adatok a bűncselekménnyel összefüggésben. Erre tekintettel 2012. augusztus 27. napján az alperes megszüntette az informatikai eszközök lefoglalását, és azokat kiadni rendelte ... nak, a felperes élettársának.

A felperest 2011.október 18-án, október 19-én, november 7-én, 2012.április 12-én és 2013.április 18-án gyanúsítottként hallgatták meg. Az utolsó meghallgatáson 10 óra 40 perctől 10 óra 55 percig került sor a nyomozás iratainak megismertetésére. A felperes az iratismertetésre nem tett észrevételt, nem terjesztett elő a nyomozás kiegészítésére, folytatására vonatkozó indítványokat.

A Győr-Moson-Sopron Megyei Főügyészség a büntető ügyben vádat emelt a felperessel szemben a felügyelete alatt álló, tizenkettedik életévét be nem töltött sértett sérelmére, erőszakkal elkövetett szemérem elleni erőszak büntette miatt.

A Győri Törvényszék 2013.október 9.napján kelt B.194/2013/18.számú ítéletével a felperest szemérem elleni erőszak büntetettének kísérlete miatt 5 év 8 hónap börtönbüntetésre és 6 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A Győri Ítéltábla a fellebbezés folytán eljárva Bf.109/2013/22.számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, a felperes cselekményét szexuális erőszak büntette kísérletének minősítette és 7 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre, továbbá 7 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte.

A felperes módosított keresetében az alperest 42.875.000 forint vagyoni kár, havi 250.000 forint járadék, 58.580.000 forint nem vagyoni kár, illetve sérelemdíj, továbbá napi 20.000 forint sérelemdíj megfizetésére kérte kötelezni.

Vagyoni kárként a kiesett jövedelmét és egyéni vállalkozásának, valamint a tulajdonában lévő kft-nek a veszteségét jelölte meg. Nem vagyoni kárként/sérelemdíjként jó hírnevének, szakmai tekintélyének csorbítását, kiesett jövedelme miatti várható veszteségeit kérte megtéríteni.

Keresetét azzal indokolta, hogy az alperes az eljárása során az eljárási szabályokat megsértve foganatosította a nyomozást, ezért a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959.évi IV.tv. (rPtk.) 349.§ (1) bekezdése alapján a kárfelelőssége fennáll.

Arra hivatkozott, hogy a büntető eljárás törvényes feljelentés nélkül zajlott és hogy a nyomozati iratokban 40. sorszámú fellelhető feljelentés nem felel meg a törvényes követelményeknek. Állította, hogy az informatikai eszközök lefoglalása és vizsgálata is jogszabálysértő módon történt. Álláspontja szerint az általa megjelölt nyomozati cselekmények során az alperes nem tett eleget a tényállás felderítési és az ellentmondások feloldására vonatkozó kötelezettségének. Sérelmezte, hogy a nyomozás során elkészült szakértői véleményeket nem ismerhette meg, hogy a sértettet nem szembesítette a nyomozó hatóság a tanúkkal és a tanúk vallomásaival, hogy a sértett és a tanúk vallomásai közötti ellentmondásokat nem oldották fel, hogy elmaradt a folytatólagos gyanúsított kihallgatása, és ennek során a terhelő bizonyítékok ismertetése, hogy a terhelő bizonyítékokkal szemben nem adhatta elő védekezését és elzárták a bizonyítási indítványok előterjesztésének a lehetőségétől. Előadta, hogy a nyomozó hatóság nem vizsgálta a sértett és a tanúk szavahihetőségét. Arra is utalt, hogy a nyomozati iratok ismertetése csak 15 percig tartott. Úgy vélte, hogy ez is az iratismertetés jogszabálysértő voltát támasztja alá.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Vitatta, hogy a nyomozás során jogszabálysértő magatartást tanúsított volna. Arra is hivatkozott, hogy a felperes által állított károk nincsenek ok-okozati összefüggésben a nyomozati tevékenységgel.

Az elsőfokú bíróság P.21.004/2015/81. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. Megállapította, hogy az eljárási illeték az állam terhén marad. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 500.000 forint elsőfokú perköltséget. Megállapította, hogy a dr. ... ügyvéd által képviselt felperes 100 %-ban pervesztes lett.

Ítéletének indokolásában rámutatott arra, hogy az rPtk.349.§ (1) bekezdése szerinti közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslással nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette.

A büntetőeljárásról szóló 1998.évi XIX.tv. (Be.) szabályait idézve rámutatott arra, hogy a nyomozás során a terhelt panaszjoga elsősorban a nyomozó hatóság intézkedése, vagy intézkedésének elmulasztása esetén érvényesül. Nincs helye panasznak a Be. VII. fejezet 7. címe szerinti bizonyítási eljárások, a nyomozás és a feljelentés kiegészítésének elrendelése, valamint a nyomozó hatóság egyéb adatszerző tevékenysége során elvégzett eljárási cselekmények, tanúk kihallgatása és a szaktanácsadó közreműködése miatt.

Rögzítette, hogy a felperes a nyomozás során két alkalommal élt a jogorvoslati jogával, egyrészt panaszt nyújtott be a gyanúsított kihallgatására, másrészt pedig az őrizetbe vétele ellen, és mindkét panaszát elutasították. Rámutatott arra, hogy ezt követően a felperes nem nyújtott be egyetlen

panaszt sem, holott az állított mulasztást az ellentmondások feloldása körében panasszal sérelmezhetne volna, és nem terjesztett elő bizonyítási indítványokat sem.

Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a bizonyítékok mérlegelése és az esetleges ellentmondások feloldása kizárólag a bíróság és az ügyész feladata, az alperes kötelezettsége a Be.77.§ (1) bekezdése szerint a bizonyítási eszközök törvényes módon történő felderítése, összegyűjtése és biztosítása volt.

Az elsőfokú bíróság értékelte azt a tényt, hogy a nyomozás során a felperes sem személyesen, sem pedig kirendelt védője útján nem élt azzal a jogával, hogy indítványokat, észrevételeket tegyen, sőt a nyomozás lezárásakor az iratismertetésen kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy nincs további bizonyítási indítványa.

Az elsőfokú bíróság arra is rámutatott, hogy a szakvélemények hiányosságát, homályosságát a büntető ügyben eljáró hatóságok nem állapították meg, a szakvéleményt nem kellett kiegészíteni, az a büntető eljárásban aggálymentesen felhasználható volt.

Az elsőfokú bíróság utalt arra, hogy a keresetben sérelmezett egyéb nyomozati cselekményekkel kapcsolatban a Be.196.§ (3) bekezdése alapján nem volt helye panasznak, ezért a rendes jogorvoslatot az elsőfokú ítélettel szemben benyújtott fellebbezéssel a felperes kimerítette, így a további nyomozati cselekmények jogszerűsége vizsgálható volt a perben azzal, hogy ahogy az alperes jogellenes magatartását a felperesnek kellett bizonyítania.

Az elsőfokú bíróság az egyes kereseti hivatkozások kapcsán az alábbiakat állapította meg.

Feljelentés

Az elsőfokú bíróság rámutatott arra, hogy a nyomozati iratok között fellelhető a gyermekkorú sértett tanúkihallgatásáról készült jegyzőkönyv, és megállapítható, hogy a gyermek meghallgatásának a napján a sértettet kihallgató rendőr-százados megtette a feljelentést. Kiemelte, hogy önmagában az a tény, hogy a gyermekkorú sértett nyilatkozatáról tanúmeghallgatási jegyzőkönyvet vettek fel, nem teszi jogszabálysértővé az alperes magatartását, mert a Be. szerinti jegyzőkönyvezési feltétel teljesült, és az okiratot a nyomozati iratok között elhelyezték.

Ezért alaptalannak ítélte a felperes azon hivatkozását, hogy törvényes feljelentés hiányában indult meg ellene a büntető eljárás.

Az informatikai eszközök lefoglalása

Az elsőfokú bíróság a nyomozati iratokból megállapította, hogy a lefoglalt számítástechnikai eszközöket informatikus átvizsgálta és megállapította, hogy azokon bűncselekményre utaló tartalmak nincsenek. Megállapította továbbá, hogy a nyomozati iratokból kitűnik az eszközöket vizsgáló személye. Nem tartotta jogszabálysértőnek, hogy a nyomozó hatóság nem rendelt ki szakértőt az eszközök vizsgálatára. Kiemelte, hogy nem merült fel különös szakértelmet igénylő kérdés, hiszen a vizsgálattal mindössze annyit kellett kideríteni, hogy volt-e bűncselekményre utaló adat az eszközökön, ennek megállapítására pedig a nyomozó hatóság informatikusa is alkalmas volt.

Iratmásolatok kiadása

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy sem a felperes, sem pedig védője nem nyújtott be iratmásolat iránti kérelmet az eljárás során, így az alperest nem terhelte iratmásolatok kiadásának kötelezettsége.

Szembesítés

Az elsőfokú bíróság tényként állapította meg, hogy a kiskorú sértett szembesítését a nyomozó hatóság nem rendelte el. Kifejtette, hogy a sértett sérelmére elkövetett bűncselekmény miatt alappal volt feltételezhető, hogy a szembesítés a kiskorúban félelmet keltett volna. Az elsőfokú bíróság utalt arra is, hogy a Be. szerint szembesítés szükség esetén elrendelhető nyomozati cselekmény, és annak szükségességét kizárólag a nyomozóhatóság jogosult eldönteni. Amennyiben ezt mellőzi, az nem jogszabálysértő magatartás.

Gyanúsított kihallgatás és iratismertetés

Az elsőfokú bíróság rámutatott arra, hogy a felperest gyanúsítottként több alkalommal meghallgatta és kihallgatta a nyomozó hatóság. Mindegyik jegyzőkönyvben rögzítésre kerültek a felperest a büntetőeljárásban megillető jogosultságok, és arra is módja volt a felperesnek, hogy iratokat csatoljon. A jegyzőkönyvek mindegyike tartalmazza azt, hogy az ügyel kapcsolatban a felperes egyebet nem kíván elmondani.

Az elsőfokú bíróság megítélése szerint az iratismertetés is törvényes volt, mint ahogy az is, hogy a nyomozás során feltárt bizonyítékokat csak ekkor ismertette meg a nyomozó hatóság a felperessel. Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a nyomozó hatóságnak az eljárás korábbi szakaszában ilyen kötelezettsége nyomozástaktikai okok miatt sem volt.

A fentiek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes nem volt elzárva attól, hogy az őt terhelő bizonyítékokat megismerje és a gyanúsítottkénti kihallgatása során sem történt jogszabálysértés.

Egyebekben az iratismertetés módját és tartalmát az elsőfokú bíróság nem vizsgálta érdemben, arra tekintettel, hogy a tárgyalás során a felperes úgy nyilatkozott, hogy az iratismertetéssel kapcsolatban nincs kárigénye.

A tanúvallomások közötti ellentmondások feloldása

Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a büntetőügyben született első- és másodfokú ítélet tartalmazza a tanúvallomások közötti ellentmondások feloldását. Rámutatott arra, hogy a vádlotti védekezést értékelve a büntetőügyben eljáró bíróság foglalkozott a bizonyítékok bizonyító erejével, helytállóságával, és azt állapította meg, hogy a nyomozás teljes körű és törvényes volt.

Arra is kitért, hogy a közhatalommal rendelkező alperes tevékenységének eljárási garanciái nem jelentik automatikusan azt, hogy az erre feljogosított szervezet az eljárásában az anyagi igazságnak, és az adott eljárással garantált jogoknak megfelelő döntést hozzon. Az alperes eljárásának alapjául szolgáló tények és bizonyítékok mérlegelése minden esetben az erre hatáskörrel rendelkező ügyészség és bíróság feladata, ezeket a döntéseket a nyomozati eljárást lefolytató alperes tevékenységében nem lehet vitatni.

A sértett és a tanúk szavahihetőségének vizsgálata

Az elsőfokú bíróság arra hivatkozott, hogy a Be.78. § (3) bekezdésében meghatározott szabad bizonyítás értékelési körébe tartozik a sértett és a tanúk szavahihetőségének vizsgálata, és ezt

kizárólag a bíróság és az ügyészség jogosult elvégezni, a nyomozó hatóságnak ilyen kötelezettsége nincs.

A fentiekből az elsőfokú bíróság arra a végkövetkeztetésre jutott, hogy az alperes a nyomozás során nem sértett jogszabályt, és rámutatott arra, hogy a jogszabálysértő magatartás, mint jogalap hiánya szükségtelenné tette a kárösszegezésének vizsgálatát.

A jó hírnév megsértése miatt megjelölt kárigényt az elsőfokú bíróság azért nem bírálta el, mert az eljárás során személyes nyilatkozatában a felperes azt adta elő, hogy kizárólag közigazgatási jogkörben okozott kár miatt kíván kárigényt érvényesíteni, egyéb jogcímenek keletkezett kereseteit más eljárásban érvényesíti.

Az elsőfokú bíróság kitért arra is, hogy a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti polgári peres eljárás nem nyújthat eljárásjogi keretet a büntető eljárás során hozott alperesi határozatok, intézkedések és cselekmények érdemi felülvizsgálatára, illetve, hogy a felperes által kifogásolt szakértői bizonyítás, tanúbizonyítás, szembesítések elmaradása mind olyan büntetőeljárás cselekmény, amely lefolytatását az első- és másodfokú büntető bíróság vizsgálta és értékelte, így ezek ismételt vizsgálatára a polgári eljárás keretében nem kerülhet sor.

Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását, másodlagosan az ítélet megváltoztatását és a keresetnek történő helyt adást kérte.

Fellebbezésében megismételte a keresetében foglaltakat és fenntartotta azt az állítását, hogy az alperes jogellenesen folytatta le az általa felsorolt okokból a nyomozást.

Az alperes nem terjesztett elő fellebbezési ellenkérelmet.

A fellebbezés nem alapos.

Az ítélet tábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta, az általa megállapított tényállás megalapozott, és az abból levont jogi következtetés és érdemi döntés is helytálló.

Az ítélet tábla teljeskörűen osztotta az elsőfokú bíróság megalapozott jogi álláspontját, az ítélet indokolásában foglaltakat és azokat nem kívánja megismételni.

A fellebbezéssel összefüggésben az ítélet tábla az alábbiakra mutat rá.

Az rPtk.349.§ (1) bekezdése szerint az államigazgatási jogkörben okozott kárért a felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette.

Az rPtk.349.§ (1) bekezdése szerinti rendelkezésből az is következik, hogy a jogorvoslat kimerítése olyan előfeltétel, amely a kártérítési igény érdemi elbírálásához nélkülözhetetlen. Ettől kizárólag akkor lehet eltekinteni, ha a károsult a hatóság hibája, mulasztása miatt nem vehette igénybe a jogorvoslati lehetőséget. (BH.1999/451.)

Az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá arra, hogy a nyomozó hatóság intézkedésének elmulasztása miatt lett volna lehetősége a felperesnek panaszt előterjeszteni, azonban e joggal nem élt, és sem az iratismertetés során, sem a gyanúsított kihallgatásain nem terjesztett elő indítványokat. Ezért e vonatkozásban a kárigénye érdemben nem vizsgálható.

Az elsőfokú bíróság azt is helytállóan állapította meg, hogy a többi, a felperes által sérelmezett nyomozati cselekménnyel szemben a felperes a jogorvoslati lehetőségeit vagy panasz, vagy pedig az elsőfokú ítélettel szembeni fellebbezés előterjesztésével kimerítette, ezért ezekkel kapcsolatban az alperesi magatartás érdemben vizsgálható volt.

Az államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésének feltétele az alperes jogellenes magatartása, a közhatalmi tevékenységével összefüggő jogellenes magatartása miatt bekövetkezett kár, az alperes vétkessége, továbbá a jogorvoslati jog kimerítése, vagy pedig az, hogy a kár rendes jogorvoslattal ne legyen elhárítható.

A felperes az alperes jogellenes magatartását az egyes nyomozati cselekmények jogszabálysértő voltában jelölte meg, ezért az elsőfokú bíróság helytállóan vizsgálta, hogy a felperes által nevesített nyomozási cselekmények fogantatásakor az alperes a Be. szabályainak megfelelően járt-e el.

Az ítélet tábla rámutat arra is, hogy a téves jogalkalmazásból fakadó kár esetén a felelősség alapja csak kirívóan súlyos jogértelmezési és jogalkalmazási tévedés lehet, míg a mérlegelési jogkörben meghozott döntés esetén csak a mérlegelés kirívó okszerűtlensége, vagy megalapozatlansága alapozza meg a kártérítési felelősséget.

Az ítélet tábla az elsőfokú bírósággal egyezően állapítja meg, hogy az alperes a bizonyítékok összegyűjtése során, a számítástechnikai eszközök lefoglalásakor, illetőleg azok vizsgálatakor továbbá a lefoglalás megszüntetésekor, a felperes gyanúsítottkénti meghallgatásakor, a nyomozás befejezésekor fogantatott iratismertetéskor nem követett el jogszabálysértést.

Osztja az ítélet tábla az elsőfokú bíróság azon álláspontját is, hogy a nyomozás törvényes feljelentéssel indult, mert az iratokban 40. sorszámú fellelhető büntető feljelentés megfelel a törvényes követelményeknek. Ezen túlmenően az ítélet tábla rámutat arra, hogy a nyomozó hatóság eleget tett a tényállás felderítési kötelezettségének is, ezt a büntető ügyben született jogerős ítélet egyértelműen alátámasztotta.

Mindezeket figyelembe véve - és az elsőfokú bíróság egyes nyomozati cselekményeivel kapcsolatos, az ítélet tábla által teljeskörűen osztott megállapításait külön meg nem ismételve - az ítélet tábla egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy az alperes a nyomozás során a Be. szabályait megtartva, esetenként a Be. által erre feljogosítottan végzett okszerű mérlegeléssel járt el, és nem követett el jogellenes magatartást.

Mindezek alapján az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a polgári perrendtartásról szóló 1952.évi III.tv. (rPp.) 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes személyes költségmentesség kedvezményében részesült, ezért a pártfogó ügyvédje díját és a 6/1986/VI.26./IM. rendelet 14.§-a alapján a feljegyzett fellebbezési illetéket az állam viseli.

Győr, 2018.június 28.

Dr.Molnár Andrea sk.

Dr.Vass Mária sk.

Dr.Szalay Róbert sk.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A kiadmány hiteléül:

kiadó